

Dato: 04.04.08
Saksnr.: 200803710-2
Arkivkode E: 023
Saksbehandler: Grete Sjøholt

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
23.04.2008

Forvaltningsreformen - Høringsnotat Forslag til nye oppgaver til det folkevalgte regionale nivået

Sammendrag:

Kommunene og fylkeskommunene er ved brev fra KRD datert 26.02.2008 invitert til å avgi uttalelse om de nye regionenes oppgaver og endelig uttalelse om inndelingsspørsmålet innen 30.04.2008. Det er ikke foretatt noen overordnet politisk vurdering av om forslagene til overføring av oppgaver samsvarer med Stortingets forutsetninger for en samlet regionreform. Helhetsvurderingen vil først bli foretatt av regjeringen ved framlegging av proposisjon til Stortinget høsten 2008.

I pressemelding fra KRD 26.02.2008 uttaler kommunal- og regionalministeren at det ikke er aktuelt for regjeringen å fremme forslag om endrede grenser. Både de begrensede forslagene om oppgaveoverføringer og at det ikke fremmes forslag om å endre grensene, må forstås slik at regjeringen har bestemt seg for å legge en forsterket fylkesmodell til grunn for forvaltningsreformen på regionalt nivå. Opprinnelig skulle oppgavene avklares først og inndelingen siden. Rådmannens legger dette til grunn i sin vurdering av saken og fremmer slikt

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet tar forslag til nye oppgaver til det folkevalgte regionale nivået til orientering med følgende merknader:

- Uavhengig av endelig inndeling av folkevalgte regioner og hvilke oppgaver som overføres disse fra staten må det legges til rette for oppgavedifferensiering slik at store kommuner som har kompetanse og kapasitet tillegges oppgaver som ikke tillegges de små kommunene .
- Det er nødvendig å videreutvikle arbeidsdeling og styrke samarbeidet mellom storbyen og regionen
- For øvrig deler Formannskapet kommentarene til foreslåtte oppgaver slik det går fram av rådmannens vurdering

Tor Sommerseth
rådmann

Grete Sjøholt
planrådgiver

Trykte vedlegg:

1. Bystyrets 30.05.07 vedtak i sak St. melding nr.12. Regionale fortrinn –regional Framtid. Uttalelse til inndeling
2. Oversikt over overføring av oppgaver til regionalt nivå - forsterket fylkesmodell

Utrykte vedlegg:

- Høringsnotat Forvaltningsreformen forslag til nye oppgaver til det folkevalgte regionale nivået. www.regjeringen.no/krd
- Bystyret 30.05.07 sak 73/07 St. melding nr.12. Regionale fortrinn –regional Framtid. Uttalelse til inndeling
- Brev fra storbyene datert 18.01.2007

Bakgrunn for saken

Kommunene og fylkeskommunene er ved brev fra KRD datert 26.02.2008 invitert til å avgi uttalelse om de nye regionenes oppgaver. Til brevet er vedlagt et omfattende høringsnotat. I brevet presiseres det at KRD koordinerer prosessen med gjennomføring av forvaltningsreformen, mens ansvaret for de utredninger som er grunnlag for høringsnotatet, tilligger det enkelte fagdepartement. Høringsfrist er 30.04.2008.

Videre er kommunene og fylkeskommunene i brev fra KRD datert 15.11.2007 invitert til å avgi endelig uttalelse om inndelingsspørsmålet, med samme frist som for uttalelsen om oppgaver.

Kristiansand kommune behandlet St.meld. nr.12 (2006-2007): Regionale fortrinn – regional framtid og ga uttalelse til inndeling 30.05.2007 . Bystyrets vedtak fremgår av vedlegg 1.

Slik høringsnotatet er lagt opp, med forankring av de ulike utredningene i fagdepartementene, vil helhetsvurderingen først bli foretatt av regjeringen ved framlegging av proposisjon til Stortinget høsten 2008. Det er altså ikke foretatt noen overordnet politisk vurdering av om forslagene til overføring av oppgaver er i samsvar med Stortingets forutsetninger for en samlet regionreform.

Om inndelingsspørsmålet - ikke er aktuelt for regjeringen å fremme forslag om endrede grenser.

Selv om det i høringsnotatet er sagt at regjeringen vil utarbeide endelig forslag til inndeling av det regionale nivået etter at fylkestingene har fattet vedtak våren 2008, virker det som om konklusjonen på dette området er gitt. I pressemelding fra KRD 26.02.2008 uttaler kommunal- og regionalministeren at det ikke er aktuelt for regjeringen å fremme forslag om endrede grenser.

Både de begrensede forslagene om oppgaveoverføringer og at det ikke fremmes forslag om å endre grensene, må forstås slik at regjeringen har bestemt seg for å legge en forsterket fylkesmodell til grunn for forvaltningsreformen på regionalt nivå. Opprinnelig skulle oppgavene avklares først og inndelingen siden. Rådmannens legger dette til grunn i sin vurdering av saken selv om en formelt kan hevde at inndelingsspørsmålet fremdeles er åpent.

Vedlegg 2 viser en oversikt over oppgaver som foreslås overført regionalt nivå ved valg av forsterket fylkesmodell. Innspill om ytterligere oppgaver til regionene er ikke fulgt opp i notatet .

Vurdering

Høringsnotatet preges av en sektorvis tilnærming. Det er fortsatt en rekke oppgaveområder som fremdeles er uavklart og som skal utredes videre. Dette gjelder bl.a. landbruk, områdevern, Norsk kulturråds oppgaver, studieforbund, folkehelse og overføringer av personale fra Statens vegvesen..

Innspill fra storbyene vedrørende manglende storbydimensjon er heller ikke fulgt opp, herunder:

- skepsis til at generalistkommuneprinsippet legges til grunn for alle kommuner og innspill om behov for å videreføre og utvide ordningen med oppgavedifferensiering til kommunene.
- sentrale myndigheters ansvar for å etablere styringssystemer med klare ansvars- og rollefordelinger mellom regionalt nivå og storbyene i utviklingsaktørrollen
- at det etableres en uheldig gråsoner av plankompetanse og planmyndighet.

På bakgrunn av regjeringens pressemelding om at det ikke er aktuelt for regjeringen å fremme forslag om endrede grenser ser ikke rådmannen noen grunn til å gå inn i videre drøftinger vedrørende inndeling av regioner.

Uavhengig av regioninndeling og framtidig oppgavefordeling vil rådmannen fortsatt fremheve behovet for at en vurderer prinsippet om generalistkommunen på nytt. Det bør legges til rette for oppgavedifferensiering, slik at store kommuner som har kompetanse og kapasitet tillegges oppgave f. eks innen kulturminnevern og miljøvern generelt som ikke tillegges små kommuner. Det samme gjelder for areal- og transportsamarbeid i naturlige byområder slik ATP- prosjektet er et godt eksempel på. Alternativet er at kommunesektorens oppgaveportefølgen defineres av de minste kommunene, og at oppgaver som med fordel kunne vært utført av større bykommuner blir lagt til regionene – i motstrid til regjeringens uttalte prinsipp om at oppgaver bør legges på lavest mulig effektive nivå.

Det ligger fortsatt en ubesvart kime til kompetansestrid om samfunnsutviklerrollen på kommunalt og interkommunalt nivå og regionalt nivå. Særlig for storbyene vil det være uakseptabelt å skulle tre tilbake fra rollen som byene har som drivkraft innen storbyregionene. Sentrale myndigheter har ansvar for å etablere styringssystemer med klare ansvars- og rollefordelinger. Dette må ikke bli tilfeldige løsninger avklart av de lokale partene. Dette vil kunne medføre ulike ordninger i ulike regioner.

Kristiansand har vektlagt å bruke mye tid på tidligere høringsdokumenter vedrørende regionreformen. Slik denne saken nå står har rådmannen ikke vektlagt noen grundig drøfting av foreslåtte oppgaveoverføringer, men trekker fram følgende :

Teknisk direktør vil bemerke at dersom ansvaret for riksveiene overføres til fylkeskommunene, er det fare for at de bevilgningsmessig vil lide samme skjebne som fylkesveiene. Her må staten bruke virkemidler for å unngå dette.

Videre legges det opp til at oppgaver innen naturforvaltning (vilt, fisk, friluftsliv, vern, sikringsaker) flyttes fra fylkesmannen til regionen, samtidig som fylkesmannen sitter igjen med kontrolloppgaver samt ansvar for laksefiskeforvaltning, men ikke viltforvaltning og friluftforvaltning. Dette virker ikke konsekvent. Stortinget ga føringer om at de fleste oppgavene på miljøvernområdet burde overføres.

For å ivareta kontrollfunksjonene innen miljøvernarbeidet og artsforvaltningen er fylkesmannen avhengig av å opprettholde spisskompetanse innen fagområdet. Dersom forvaltningen skal overføres regionen, må det bygges opp kompetanse og resurspersoner innen fagområdene. Det vil i så fall bli en parallell kompetanse til det som finnes hos fylkesmannen. Dette virker lite hensiktsmessig. Fylkesmannsembetet har i dag resurspersoner for kommunene (både de små og de store). Med de oppgaver som forslås overført og siden dagens fylkesinndeling opprettholdes vurderer teknisk direktør at dagens ordning er mer hensiktsmessig for kommunen.

Teknisk direktør viser også til at arbeid med innsamling av miljødata innefor friluftsliv, høstbart vilt og innlandsfiske og regionale og lokale klimadata i.h.t klimaplaner vurderes å overføre til regionene i senere prosesser. Skal dette bli operativt og få en praktisk bruk må dataene brytes ned til kommune- og områdenivå innenfor kommunene. Kommunene må være med i styringen av dette opplegget for at hvert forvaltningsnivå ikke skal registrere de samme dataene (med ulik detaljeringsgrad)

Innefor noen områder der fylkesmannen i dag har oppgaver på grunnopplæringsområdet foreslås disse overført de nye regionene. (enkelte oppgaver vedrørende nasjonal kvalitetsvurderingssystem (uten om eksemene) , info og veiledning til lokale skoleeiere og allmennheten om innhold, prinsipper og mål i nasjonal utdanningspolitikk, kompetanseutvikling og kvalitetsarbeid).

Når det gjelder skole/utdanning, så oppfatter skoledirektøren det derfor slik at skoleeier nå skal få et nytt ekstra ledd å forholde seg til innen områder der fylkesmannen v/utdanningskontoret tidligere hadde ansvaret for. En slik oppsplitting vil komplisere kommunens arbeid. Det er imidlertid nå presisert at regionens nye ansvar i forhold til grunnopplæringen skal bidra til et bedre sammenhengende 13 årig læringsløp. Det er positivt, men bør etter skoledirektørens vurdering kunne ivaretas innenfor den ansvarsdeling som i dag gjelder. Det tilføyes også en skepsis til at fylkesmannens forutsetninger for å føre tilsyn etter opplæringsloven kan svekkes ved at skolefaglige rådgivningsoppgaver er fjernet.

Kulturdirektøren viser til forslaget punkt 9.2.1 om at staten overfører ansvar for å oppnevne styremedlemmer til region-/landsdelsinstitusjoner og knutepunktinstitusjoner fra 2010. Hovedregelen skal være at ansvaret for oppnevning av styreledere og eventuelt noen eller alle av styremedlemmene skal forestås av det nye regionale forvaltningsnivået.

Kulturdirektøren viser til at i de fleste tilfeller er vertskommunen en større eller like stor bidragsyter til disse institusjonene enn fylkeskommunen. Det er som regel også en stor andel av innbyggerne i fylket som er bosatt i byene med slike institusjoner, disse utgjør dermed hovedtyngden av brukergruppene/publikum.

Vertskommunens rett til oppnevninger i styret bør avspeile denne situasjonen. Dersom staten skal overføre sine representanter, er det naturlig sett både i forhold til økonomiske forpliktelser og befolkningsgrunnlag, at disse fordeles mellom region og vertskommune. Det er viktig å ivareta storbyenes rolle som aktør, medspiller og tilrettelegger i forhold til de sentrale kulturinstitusjonene.

Rådmannen støtter disse vurderingene.

Vedlegg 1

ST.MEDLING NR. 12 REGIONALE FORTRINN - REGIONAL FRAMTID. UTTALELSE TIL INNDELING.

Bystyret vedtak i sak 73/0730.05.07

Vedtak:

1. I motsetning til konklusjonen i Stortingsmelding nr. 12 mener Bystyret at to folkevalgte nivåer – stat og kommune – vil være den mest hensiktsmessige forvaltningsmodellen.

2. Dette vil innebære at det ikke opprettes regioner, og at fylkeskommunen som forvaltningsnivå nedlegges. En slik modell forutsetter imidlertid et tett interkommunalt samarbeid i større distrikter hvor det ligger naturlig til rette for det. Slike større samarbeidsenheter kan da overta de fleste av de oppgaver som fylkeskommunen i dag har, og også få overført en del av de nye oppgaver som i stortingsmeldingen er foreslått lagt til regionene.”

(27/26)

3. Dersom en regionmodell blir valgt bør Agder utgjøre en region ut fra at Agder vil fremstå som en slagkraftig landsdel med felles identitet og god funksjonalitet for våre innbyggere.

4. Skulle den nasjonale prosessen føre til behov for større regioner, skal Agder fortsatt inngå i samme region. En større region kan både strekke seg østover og vestover og en må være åpen for mulige grensejusteringer som følge av at hver regions ytergrenser bør falle sammen med naturlige arbeids-, bolig- og serviceregioner.

5. Skulle en forsterket fylkesmodell vedtas, går bystyret inn for at Agder blir en region.

(Enst.)

6. Det er nødvendig å videreutvikle arbeidsdelingen og styrke samarbeidet mellom storbyen og regionen om utviklingen i regionen.

(Enst.)

Bystyret beklager at denne stortingsmeldingen ikke har videreført de gode intensjonene fra st.meld. nr. 31 (2002-2003), Storbymeldingen, om Storbyenes plass i den regionale utviklingen.

(Enst.)

7. De framtidige regioner bør organiseres som en valgkrets, og det bør være en fylkesmann i hver region.

(Enst.)

Vedlegg 2 Nye oppgaver etter forsterket fylkesmodell

I henhold til høringsnotatet blir fylkeskommunenes nye oppgaver etter forsterket fylkesmodell som følger:

- Ansvar for 2/3 av riksvegene.
- 49 % eierskap i Innovasjon Norge.
- Regionale forskningsfond som supplerer de nasjonale FoU - virkemidlene (høringsnotatet tar ikke stilling til Forskningsrådets utredning om regionale forskningsfond).
- Drift og finansiering av fagskoleutdanningen.
- Oppnevning av styremedlemmer til statlige høyskoler.
- Enkelte oppgaver innen informasjon, veiledning og kvalitetsutvikling som fylkesmennene utfører på grunnopplæringsområdet.
- Vannressursmyndighet, friluftsliv, innlandsfiske, høstbare dyrearter og veiledning av kommuner i klimaarbeid..
- På landbruksområdet er det uavklart om fylkeskommunen får ansvar for bygdeutviklingsmidler og verdiskapingsprogrammer.
- Regional planstrategi med juridisk bindende bestemmelser og klima- og energistrategi.
- Myndighet fra Fiskeridirektoratet, bl.a. ansvar for akvakulturtillatelse, klarering av lokaliteter samt å fremme eventuelle innsigelser på vegne av havbruksinteresser til kommunale planer, skolekvoter, fellingstillatelse, lokale fiskerireguleringer og kongekrabbe.
- Forvaltning av midler til kulturbygg og til lokale og regionale idrettsanlegg.
- Folkehelse (følges opp i egen prosess med sikte på lovfesting).

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak 200803710
Arkivnr, E: 023
Saksbehandler Grete Sjøholt

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Formannskapet	23.04.08	38/08

FORVALTNINGSREFORMEN - HØRINGSNOTAT - FORSLAG TIL NYE OPPGAVER TIL DET FOLKEVALGTE REGIONALE NIVÅET

Formannskapet 23.04.08

Vedtak:

1. Formannskapet tar forslag til nye oppgaver til det folkevalgte regionale nivået til orientering med følgende merknader:
  - Uavhengig av endelig inndeling av folkevalgte regioner og hvilke oppgaver som overføres disse fra staten må det legges til rette for oppgavedifferensiering slik at store kommuner som har kompetanse og kapasitet tillegges oppgaver som ikke tillegges de små kommunene.
  - Det er nødvendig å videreutvikle arbeidsdeling og styrke samarbeidet mellom storbyen og regionen.
  - For øvrig deler Formannskapet kommentarene til foreslåtte oppgaver slik det går fram av rådmannens vurdering.

(Enst.)

2. Dersom en på Agder kommer til enighet om sammenslåing av de to Agderfylkene, anmoder vi om at sentrale myndigheter legger til rette for denne prosessen.

(Enst.)

Forslag:

V fremmet følgende forslag:

"Dersom en på Agder kommer til enighet om sammenslåing av de to Agderfylkene, anmoder vi om at sentrale myndigheter legger til rette for denne prosessen."

Voteringer:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vs forslag ble enstemmig vedtatt, nytt pkt. 2.

RETT UTSKRIFT:

DATO: 29. april 2008